

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

31 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al garnizoanei Zaporozsk a Districtului militar Odessa din 07 septembrie 1941, în cauza penală privindu-l pe

Donos Dmitrii Xxxxx, născut în anul xxxxx,
originar din s. Xxxxx jud. Xxxxx, XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

17 iulie 2018 – 31 iulie 2018

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al garnizoanei Zaporozsk a Districtului militar Odessa din 07 septembrie 1941, Donos Dmitrii Xxxxx, a fost condamnat în baza art. 16-54-1 (b) și 56-21 Cod penal al RSSU, la pedeapsă capitală cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Donos D. a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind mobilizat în armata roșie și nedorind să își execute serviciul militar, pe parcursul anului 1941, a avut intenția să își trădeze patria și să treacă de partea inamicului, purtând discuții referitoare la evadare din unitatea militară. Tot Donos D. având ură față de persoanele de naționalitate evreiască, în cadrul anturajului său amenința militarii evrei, în așa mod, ațâțând vrajbă națională și rasială printre militarii subdiviziunii sale.

Acțiunile lui Donos D. au fost încadrate conform prevederilor art. 16-54-1 (b) Cod penal al RSSU – *tentativă de trădare de patrie*; precum și în baza art. 56-21 Cod

penal al RSSU – *desfășurarea activității orientate spre ațâțarea vrajbei naționale și rasiale ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare.*

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în care solicită casarea sentinței sus nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Donos D. pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Donos D., pentru comiterea infracțiunilor imputate constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Donos D., în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Donos D., în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează, că acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Totodată, Colegiul penal menționează, că la 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „*crime de stat*”.

În temeiul celor constatate și prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă privind condamnarea lui Donos

D., în baza art. 16-54-1 (b) și 56-21 Cod penal al RSSU, a o casa în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și a înceta procesul penal de învinuire, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, prin urmare și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Se admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al garnizoanei Zaporozsk a Districtului militar Odessa din 07 septembrie 1941, în privința lui **Donos Dmitrii Xxxxx**, în baza art. 16-54-1 (b) și 56-21 Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia în fața societății, și reintegrarea în drepturi, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la data de 31 iulie 2018.

Președinte	Gordilă Nicolae
Judecător	Covalenco Elena
Judecător	Diaconu Iurie
Judecător	Catan Liliana
Judecător	Guzun Ion